

Kenderes Andrea

Polgári Jogi Tanszék

Témavezető: Vékás Lajos

AZ ÚJ KÖZÖS EURÓPAI ADÁSVÉTELI JOG JAVASLAT¹ BEMUTATÁSA – AZ EURÓPAI FOGYASZTÓVÉDELEM KÖVETKEZŐ ÁLLOMÁSA

Bevezetés

A gyengébb szerződéses alkupozícióban lévő fogyasztó magánjogi védelme ma már általánosan elfogadott. A sajátos védelmi szabályok elsősorban a szerződési jogban jelennek meg. Az Európai Közösségek jogalkotása ismételten szükségesnek tartotta, hogy a tagállamokat átvételre kötelező irányelvekben szabályozza a fogyasztó jogait, meghatározott tárgyú fogyasztói szerződésekben, illetve meghatározott szerződéskötési körülmények esetére.²

A szerződések létfontosságúak a vállalkozások működtetéséhez és a fogyasztók számára történő értékesítéshez.³ A szerződés a felek közötti megállapodást rögzíti, és sokféle kérdésre kiterjedhet, ideértve az áruk értékesítését és az olyan kapcsolódó szolgáltatásokat, mint a javítás vagy a karbantartás. Az európai belső piacon működő vállalkozások nagy számban használnak szerződéseket, amelyekre a különböző nemzeti szerződési jogok az irányadóak. A 27 eltérő nemzeti szabályozási rendszer növelheti a tranzakciós költségeket és a jogbizonytalanságot a vállalkozások számára, valamint a fogyasztói bizalom csökkenéséhez vezethet. Ez pedig elrettentheti a fogyasztókat a határokon átnyúló vásárlástól, illetve a vállalkozásokat a határokon átnyúló kereskedelemről. A kis- és középvállalkozások különösen érzékenyek a magas tranzakciós költségekre. Nincs ez így az Egyesült Államok belső piacán, ahol egy marylandi vállalkozás minden nehézség nélkül értékesítheti termékeit egy alaszakai vevőnek.

¹ COM (2011) 635 végleges, 2011/0284(COD)

² VÉKÁS 2008, 756. o.

³ VÉKÁS 2001, 20. o.

Szabályozási előzmények

A 2001. évi közleményével a Bizottság széles körű nyilvános konzultációt tartott a széttagolt szerződési jogi rendszerről és arról, hogy ez hogyan akadályozza a határon átnyúló kereskedelmet.⁴ A fogyasztók és a vállalkozások javára szolgáló európai szerződési jog felé történő előrehaladás szakpolitikai választási lehetőségeiről szóló zöld könyv 2010. júliusi közzétételével a Bizottság nyilvános konzultációt indított, amelyben különböző szakpolitikai lehetőségeket vázolt fel azzal kapcsolatban, hogy hogyan erősíthető a belső piac az európai szerződési jog terén történő előrehaladás révén.

A Bizottság által létrehozott szakértői csoport 2011. május 3-án közzétette az európai szerződési jogra vonatkozó jövőbeli kezdeményezésről szóló megvalósíthatósági tanulmányát (IP/11/523). A Bizottság a megvalósíthatósági tanulmány elkészítése során konzultált az érdekelt felekkel és a polgárokkal, és 120 választ kapott.

A zöld könyvre⁵ válaszul az Európai Parlament a 2011. június 8-i állásfoglalásában kifejezte, hogy határozottan támogatja olyan jogi eszköz létrehozását, amely elősegíti a belső piac létrehozását és működését, és a kereskedők, a fogyasztók, valamint a tagállamok igazságszolgáltatási rendszerei javát szolgálná. 2011. június 8-án az Európai Parlament a Diana Wallis EP-képviselő saját kezdeményezésű jelentéséről szóló szavazás során (MEMO/11/236) támogatta a választható európai szerződési jogot.

Az Európa 2020 stratégia (IP/10/225)⁶ értelmében a Bizottság igyekszik elhárítani az egységes piacon fennálló akadályokat a gazdasági fellendülés beindítása érdekében. Ennek részét képezik az európai szerződési jog irányába tett lépések is. Az európai digitális menetrend⁷ felvázol egy választható európai szerződési jogi eszközt a szerződési jog széttagoltságának leküzdése és az e-kereskedelemben vetett fogyasztói bizalom fellendítése érdekében.

Ennek eredményeképp, 2011. október 11-én az Európai Bizottság közös európai adásvételi jogot javasolt, mely az uniós tagállamok, továbbá az Európai Parlament jóváhagyására vár, mely utóbbi már jelezte elsöprő támogatását. (IP/11/683)

⁴ COM (2001) 398 végleges, 2001.7.11.

⁵ COM (2010) 348 végleges

⁶ COM (2011) 206 végleges

⁷ COM (2010) 245 végleges, 2010.8.26., 13. o.

A szabályozás indokoltsága

„A választható közös európai adásvételi jog segíteni fogja az egységes piac, az európai gazdasági növekedés motorjának előmozdítását. Könnyű és olcsó módszert biztosít a vállalkozások számára, hogy új európai piacokra lépjenek, egyúttal jobb ajánlatokat és magas fokú védelmet kínál a fogyasztók számára” – nyilatkozta Reding alelnök, az EU jogérvényesülésért felelős biztosa.⁸ „A nemzeti jogszabályok félretolása helyett az Európai Bizottság ma szabad választáson, szubszidiaritáson és versenyen alapuló innovatív megközelítést alkalmaz.” A közös európai adásvételi jog megszünteti az akadályokat és maximalizálja a fogyasztók és vállalkozások előnyeit.⁹ A Bizottság által javasolt európai adásvételi szerződés segíthet felszámolni ezt az akadályt. Ha a terv valóra válik, a határon átívelő kereskedelem könnyebbé válik, a fogyasztók pedig szélesebb választékból, olcsóbban vásárolhatnak, és mindeközben EU-szerte egyformán magas szintű védelmet élvezhetnek. Ha például kiderül, hogy a vásárolt termék hibás, a fogyasztók több jogorvoslati mód közül választhatnak. Ha úgy kívánják, felmondhatják a szerződést, és visszakapathatják a termék árát, de dönthetnek úgy is, hogy árendemény fejében megtartják az árut, vagy kérhetik a termék cseréjét vagy megjavítását.

A jogorvoslati lehetőségek azok számára is rendelkezésre állnak, akik az internetről töltenek le – természetesen díj ellenében – zenét, filmet, szoftvert vagy más digitális terméket. Jelenleg az európaiak 44 %-a azt mondja, hogy nem vásárol külföldön, mert nem tudja, milyen jogok illetik meg.

1. A cégek számára nyújtott előnyök

Egy közös (azonban választható) szerződési jog esetén, amely egységes mind a 27 tagállamban, a kereskedőknek ezentúl nem kell a különböző nemzeti szerződési rendszerek használatából adódó bizonytalanságokkal küzdeniük. Egy ma közzétett Euro-barométer felmérés szerint az európai cégek 71 % nyilatkozott úgy, hogyha lehetősége lenne rá, egységes európai szerződési jogot alkalmazna valamennyi, más uniós tagállambeli fogyasztóval folytatott, határokon átnyúló adásvétel során.

A tranzakciós költségek csökkennek a határokon átnyúló kereskedelmet folytatni kívánó cégek számára: jelenleg a határokon átnyúló tranzakciókat lebonyolítani

⁸ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/1175&format=DOC&aged=0&language=HU&guiLanguage=en>

⁹ http://ec.europa.eu/magyarorszag/press_room/press_releases/2011/0111_kozos_adasveteli_jog_hu.htm

kívánó vállalkozásoknak 27 eltérő nemzeti szerződési joghoz kell igazodniuk, ezeket le kell fordíttatniuk, ügyvédeket kell alkalmazniuk, ami átlagosan 10.000 euróba kerül számukra minden egyes új exportpiac vonatkozásában.

Segíti a kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) az új piacokra való belépésben: jelenleg az uniós cégek mindössze 9,3 % forgalmazza termékeit másik tagállamban, és ezáltal legkevesebb 26 milliárd euró értékű kereskedelemről esnek el évente.

2. A fogyasztók számára nyújtott előnyök

Azonos, magas szintű fogyasztóvédelem valósul meg valamennyi tagállamban: a közös európai adásvételi jog a minőségre is garanciát jelent majd a fogyasztók számára. Lehetővé teszi például, hogy a hibás árut vásárolt fogyasztók szabadon válasszanak a jogorvoslati lehetőségek közül – akár hónapokkal a vásárlás időpontját követően. Ez azt jelenti, hogy a fogyasztó felmondhatja a szerződést, kérheti a termék cseréjét, javítását vagy árának csökkentését. Jelenleg a jogorvoslati lehetőségek közötti szabad választás csak 5 uniós tagállamban létezik (Franciaország, Görögország, Litvánia, Luxemburg, Portugália).

Növeli az átláthatóságot és a fogyasztók bizalmát: a fogyasztók minden esetben egyértelmű tájékoztatásban fognak részesülni, valamint beleegyeznek abba, hogy a szerződés a közös európai adásvételi jogon alapuljon. Ezen felül, saját anyanyelvükön egyértelmű felvilágosítást kapnak jogaikról egy tájékoztatóban.¹⁰

Következő lépések

A jogi aktus a választható közös európai adásvételi jogról szóló rendelet. Ez kötelező erővel nem bíró eszközt vezet be, mert túl messzire menne olyan irányelv vagy rendelet, amely kötelező európai szerződési joggal váltaná fel a nemzeti jogokat. Az új szabályok nem lépnek majd a tagállamok nemzeti jogszabályai helyébe, noha az egyes országok dönthetnek úgy, hogy országos szinten is alkalmazhatóvá teszik azokat. Az új uniós adásvételi jog csupán egy *önként* választható adásvételi szerződés lehetőségét kínálja fel azoknak a kereskedőknek, akik szeretnék termékeiket külföldön értékesíteni. A szerződés csak akkor lesz alkalmazható, ha az eladó felajánlja, a vásárló pedig elfogadja ezt a lehetőséget. Ahhoz, hogy az új jogszabály életbe lépjen, az EU országainak és az Európai Parlamentnek a jóvá-

¹⁰ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/1175&format=DOC&aged=0&language=HU&guiLanguage=en>

hagyása szükséges. A Parlament 2011-ben már tartott szavazást ebben a kérdésben, melynek eredménye azt jelezte, hogy az intézmény támogatja a javaslatot.¹¹

A nemzetközi magánjogi rendelkezések a javaslat által érintett területen

A nemzetközi magánjog terén az Unió a jogválasztásról szóló jogi aktusokat fogadott el, elsősorban a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet (Róma I.)¹² illetve – a szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettségek körében – a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanács rendeletet (Róma II.).¹³ Az elsőként említett jogi aktus a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jog meghatározására vonatkozó szabályokat fekteti el, a második pedig a szerződésen kívüli – köztük a szerződést megelőző jognyilatkozatokból származó – kötelezettségekre vonatkozóakat szabályozza.

A Róma I. és a Róma II. rendeletet változatlanul alkalmazni kell, azokat nem érinti a javaslat. A határon átnyúló szerződésekre alkalmazandó jogot továbbra is meg kell állapítani. Erre a Róma I. rendelet szokásos alkalmazása révén kerül majd sor. Maguk a felek is meghatározhatják e jogot (Róma I. rendelet 3. cikke), ha pedig ezt nem teszik meg, akkor a Róma I. rendelet 4. cikkének alaphelyzetre vonatkozó szabályai alapján kerül megállapításra. Ami a fogyasztói szerződéseket illeti, a Róma I. rendelet 6. cikke (1) bekezdésének értelmében, ha a felek nem választották meg az alkalmazandó jogot, e jog a fogyasztó szokásos tartózkodási helyének joga. A közös európai adásvételi jog második szerződési jogi rendszer lesz az egyes tagállamok nemzeti jogrendszerén belül. Amennyiben a felek megállapodnak a közös európai adásvételi jog alkalmazásáról, annak szabályai lesznek az egyedüli alkalmazandó szabályok a hatálya alá tartozó ügyekben. Tehát amennyiben egy adott ügy a közös európai adásvételi jog hatálya tartozik, nincs helye bármely egyéb nemzeti szabály alkalmazásának. A közös európai adásvételi jog alkalmazására vonatkozó, említett megállapodás azt jelenti, hogy ugyanazon nemzeti jogrendszeren belüli két adásvételi jog között választanak, és ennél fogva nem

¹¹ http://ec.europa.eu/news/environment/111014_hu.htm

¹² HL L 177., 2008.7.4., 6. o.

¹³ HL L 199., 2007.7.31., 40. o.

minősül az alkalmazandó jog előzetes választásának a nemzetközi magánjog értelmében, és nem szabad azzal összetéveszteni.

Mivel a közös európai adásvételi jog nem terjed ki a szerződés összes vonatkozására (pl.: a szerződés jogellenessége, képviselő), a tagállami polgári jognak a szerződésre alkalmazandó hatályos szabályai továbbra is szabályozni fogják ezeket a fennmaradó kérdéseket. Azonban a Róma I. rendelet szokásos alkalmazása alapján a vállalkozások és a fogyasztók közötti ügyletekben korlátozások alá esik a jog megválasztása. Ha a felek a vállalkozások és a fogyasztók közötti ügyletekben a fogyasztó jogától eltérő tagállam jogát választják, e választás – a Róma I. rendelet 6. cikkének (1) bekezdésébe foglalt feltételek alapján – nem foszthatja meg a fogyasztót a szokásos tartózkodási helye szerinti jog kötelező rendelkezései által biztosított védelemtől [Róma I. rendelet 6. cikkének (2) bekezdése]. Az utóbbi rendelkezés ugyanakkor nem bírhat gyakorlati jelentőséggel, ha a felek az alkalmazandó nemzeti jog keretén belül a közös európai adásvételi jogot választották. Ennek oka az, hogy a választott ország jogának közös európai adásvételi jogába foglalt rendelkezései azonosak a fogyasztó országa szerinti közös európai adásvételi jog rendelkezéseivel. Ezért a fogyasztó országának jogszabályai szerinti kötelező fogyasztóvédelem szintje nem magasabb, és a fogyasztót nem fosztják meg a szokásos tartózkodási helye szerinti jogvédelemtől.

A javaslat jogi alapja

A javaslat létrehozta a közös európai adásvételi jogot. A javaslat a nemzeti szerződési jogok közelítését nem a már meglévő nemzeti szerződési jog módosításának előírásával valósítja meg, hanem az egyes tagállamok nemzeti jogán belüli második szerződési jogi rendszer létrehozásával, amely az e jog hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a már meglévő nemzeti szerződési joggal párhuzamosan lesz hatályban. A közös európai adásvételi jognak a határon átnyúló szerződésre való alkalmazása választható, azaz a felek kifejezett megállapodása alapján önkéntes lenne.

A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 114. cikkén alapul. A javaslat teljes körűen összehangolt szerződési jogi szabályokból álló egységes rendszert hoz létre, amely kiterjed fogyasztóvédelmi szabályokra. A közös adásvételi jogot olyan második szerződési jogi rendszernek kell tekinteni, amely a felek érvényes megállapodása alapján, a határon átnyúló ügyletek során áll rendelkezésre. Ez a megállapodás nem minősülne az alkalmazandó jog választásának a nemzetközi magánjogi rendelkezések értelmében, és azzal nem szabad összetéveszteni. Ellenkezőleg, erre a választásra a nemzetközi magánjogi szabályok

szerint alkalmazandó nemzeti jogon belül kerülne sor. Az EUMSZ 114. cikkének (3) bekezdésével összhangban a közös európai adásvételi jog magas szintű fogyasztóvédelmet biztosítana saját kötelező szabályainak megalkotása révén, amelyek fenntartják vagy növelik a meglévő uniós fogyasztóvédelmi jog által a fogyasztók számára biztosított védelmi szintet.

A javaslat úgy rendelkezik, hogy a közös európai adásvételi jogot vagy a rendelet bármely más rendelkezését az annak alkalmazását követő 5 év elteltével felül kell vizsgálni, többek között a vállalkozások közötti szerződések tekintetében a hatály további kiterjesztésének szükségességére, a digitális tartalom területén megvalósuló piaci és technológiai fejleményekre, valamint az uniós vívmányok jövőbeni fejlődésére. E célból a Bizottság jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, szükség esetén a rendelet módosítására irányuló javaslatokkal együtt.

A javaslat tartalmi elemzése

A javaslat három részből áll: egy rendeletről, a rendelet I. mellékletéből, amely a szerződési jogi szabályokat (a közös európai adásvételi jogi szabályokat) tartalmazza, és a szabványos tájékoztatót tartalmazó II. mellékletből.

1. A rendelet

A rendelet 1. cikke tartalmazza a rendelet célját és tárgyát. A 2. cikk a rendeletben használt kifejezések meghatározását részletezi. Míg néhány fogalom meghatározás már létezik a vonatkozó közösségi vívmányokban, mások olyan fogalmak, amelyeket itt határoznak meg első ízben.

A 3. cikk magyarázza meg a szerződési jog szabályainak választható jellegét az áru adásvételére, a digitális tartalom szolgáltatására és a kapcsolódó szolgáltatás nyújtására irányuló, határon átnyúló szerződések esetén. A 4. cikk tartalmazza a rendelet területi hatályát, amely a határon átnyúló szerződésekre korlátozódik.

Az 5. cikk megállapítja, hogy a tárgyi hatály kiterjed az áruk adásvételére, a digitális tartalomszolgáltatására és a kapcsolódó szolgáltatásokra vonatkozó szerződésekre. A 6. cikk kizárja az alkalmazási körből a vegyes szerződéseket és részletfizetéssel történő értékesítést.

A 7. cikk határozza meg a személyi hatályt, amely kiterjed a vállalkozók és fogyasztók közötti szerződésekre és azokra a vállalkozók közötti szerződésekre, ahol legalább a felek egyike kvv.

A 8. cikk fejt ki azt, hogy a közös európai adásvételi jog választásához szükség van a felek erről szóló megállapodására. A vállalkozás és a fogyasztó közötti szerződésekben a közös európai adásvételi jog választása csak akkor érvényes, ha a fogyasztó ebbe történő beleegyezését egy olyan kifejezett nyilatkozat tartalmazza, amely elkülönül a szerződéskötésre irányuló megállapodásra vonatkozó jognyilatkozattól.

A 9. cikk a közös európai adásvételi jogra vonatkozó több tájékoztatási követelményt tartalmaz a kereskedő és a fogyasztó közötti szerződések vonatkozásában. A fogyasztónak különösen a II. mellékletben meghatározott tájékoztatót kell megkapnia.

A 10. cikk előírja a tagállamok számára, hogy gondoskodjanak szankciók bevezetéséről arra az esetre, ha a kereskedők megsértik a 8. és 9. cikkbe foglalt különös követelményeknek való megfelelési kötelezettséget.

A 11. cikk magyarázza meg azt, hogy a közös európai adásvételi jog választásának érvényessége esetén ez lesz az egyetlen alkalmazható jog a rendelkezéseinek hatálya alá tartozó kérdésekben, és ennek megfelelően más nemzeti szabályok nem alkalmazandók az e jog hatálya alá tartozó ügyekben. A közös európai adásvételi jog választása visszamenőleges hatállyal bír a szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettségeknek való megfelelés és az azok elmulasztásával kapcsolatos jogorvoslatok tekintetében.

A 12. cikk tisztázza, hogy a rendelet nem sérti a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvbe¹⁴ foglalt tájékoztatási kötelezettségeket. A 13. cikk lehetőséget biztosít a tagállamoknak olyan jogszabályok elfogadására, amelyek lehetővé teszik a közös európai adásvételi jog alkalmazását a felek számára azok kizárólagosan belföldi ügyletei során is, és az olyan kereskedők között megkötött szerződésekben, amelyek egyike sem kkv.

A 14. cikk előírja a tagállamok számára, hogy küldjenek értesítést a bíróságaik által hozott azon jogerős ítéletekről, amelyek a közös európai adásvételi jog rendelkezéseit vagy a rendelet bármely más rendelkezését értelmezik. A Bizottság ezeket az ítéleteket egy adatbázisban gyűjti össze. A 15. cikk felülvizsgálati rendelkezést tartalmaz. A 16. cikk tartalmazza a hatálybalépés időpontját, ami a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik nap.

2. Az I. Melléklet

Az I. Melléklet tartalmazza magát a közös európai adásvételi jog szövegét.

¹⁴ HL L 376., 2006.12.27., 36. o.

Az **I. rész** a „*Bevezető rendelkezések*” címet viseli, ezek a szerződési jog azon általános elvei, amelyeket minden félnek tiszteletben kell tartania a tevékenysége során, mint például a jóhiszeműség és atisztesség elve. A szerződési szabadság alapelve szintén biztosítja a feleket arról, hogy – a kifejezetten kötelezőként megjelölt szabályok, például a fogyasztóvédelmi rendelkezések kivételével – eltérhetnek a közös európai adásvételi jog szabályaitól. Itt határozza meg a jóhiszeműség és tisztesség elvét, az együttműködés kötelezettségét, az értelmezés elvét és az ésszerűség elvét. Az I. rész mondja ki továbbá az alaki követelmények általános hiányát, a szerződés így nincs alaki követelményekhez kötve. Ez a rész tartalmazza továbbá az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek sorsát. Általánosságban szerepelnek a szerződés felmondásának szabályai és a vegyes szerződések kérdése is. A 10. cikk külön kitér az értesítés fogalmára, mely alapján minden nyilatkozat, amely joghatás kiváltására irányul értesítésnek minősül. Ebben a részben részletezik a határidő számítását is. Végül az első rész az egyoldalú nyilatkozatok és magatartások meghatározásával zár.

II. rész A szerződés megkötésére vonatkozó szabályokat tartalmazza. Ez a felek arra vonatkozó joga, hogy a szerződéskötést megelőzően tájékoztatást kapjanak a legfontosabb tudnivalókról, és a két fél közötti megállapodás megkötésének szabályait tartalmazza. Ez a rész külön rendelkezéseket tartalmaz arról is, hogy a fogyasztó jogosult elállni a távollevők között kötött és üzlethelyiségen kívül kötött szerződéstől. Végezetül a szerződés a tévedés, csalás, fenyegetés vagy tisztességtelen kihasználás miatti megtámadására vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz.

III. rész „*A szerződés tartalmának értékelése*” című rész, általános rendelkezéseket tartalmaz arra nézve, hogy kétség esetén miként kell értelmezni a szerződési feltételeket. E rész olyan szabályokról is szól, amelyek a szerződések tartalmára és joghatására, valamint az esetleg tisztességtelen és ezért érvénytelen szerződési feltételekre vonatkoznak.

IV. rész „*Az adásvételi szerződés feleinek kötelezettségei és a rendelkezésükre álló jogorvoslatok*” címmel az adásvételi szerződések és a digitális tartalom szolgáltatására irányuló szerződések sajátos szabályait, az eladó és a vevő kötelezettségeit részletezi. Ez a rész tartalmazza továbbá a vevő és az eladó részéről történő szerződésszegéshez kapcsolódó jogorvoslatokra vonatkozó szabályokat is.

V. rész a „*Kapcsolódó szolgáltatási szerződés feleinek kötelezettségei és a rendelkezésükre álló jogorvoslatok*”. Ez azokra az esetekre terjed ki, amikor az eladó az áruk adásvételére vagy digitális tartalom szolgáltatására vonatkozó szerződéssel szoros összefüggésben bizonyos szolgáltatásokat, mint például üzembe helyezést, javítást, vagy karbantartást teljesít. Ez a rész azt fejt ki, hogy ilyen helyzetben

milyen speciális szabályokat kell alkalmazni, különös tekintettel a felek ilyen szerződések alapján fennálló jogaira és kötelezettségeire.

VI. rész a „*Kártérítés és kamat*” címet viseli, kiegészítő közös szabályokat tartalmaz a károk megtérítéséről és a késedelmes fizetés esetén irányadó kamatról.

VII. rész az eredeti állapot helyreállításának szabályait mutatja be, továbbá azokat a szabályokat, amelyek a szerződés megtámadása vagy felmondása esetén viszszaeljárható dolgokra vonatkoznak.

VIII. rész az elévülés fogalmát határozza meg, az időmúlásnak a szerződés szerinti jogok gyakorlására kifejtett hatását szabályozza.

1. függelék: tartalmazza az elállásra vonatkozó tájékoztatási mintát, amit a kereskedőnek át kell adnia a fogyasztó számára a távollevők közötti vagy üzlethelyiségen kívüli szerződés megkötése előtt;

2. függelék az elállási formanyomtatványt határozza meg.

3. A II. Melléklet

A II. Melléklet a közös európai adásvételi jogra vonatkozó szabványos tájékoztatót tartalmazza, amelyet a kereskedőnek át kell adnia a fogyasztónak a megállapodás megkötése előtt.

Zárszó

A fogyasztóvédelmi jog alapja a fogyasztás szükségletének és a termelésnek az egymásra utaltságában keresendő. A termelés és a fogyasztás közötti egyensúly megbomlása a fogyasztó és a termelő, illetve eladó, szolgáltató közötti gazdasági erőviszonyokat is átírhatja, és ezt a gazdasági jelenséget a jog szintjén is le kell képezni. A fogyasztó és a gazdálkodó szervezet közötti ideális egyensúly megteremtéséhez a jog eszközeit is biztosítani kell, amely alapján a gyengébb gazdasági helyzetben lévő fogyasztó egyenlő eséllyel léphet fel a sokszor nagyhatalmú multinacionális cégekkel szemben.¹⁵

Az Európai Közösség fogyasztóvédelmi programjainak célkitűzéseit az utóbbi években inkább a minőségi, mintsem a mennyiségi szemlélet érvényesülése jellemzi. Célkitűzéseiben a vezérelv a belső piac által összekapcsolt nemzeti jogok olyan mértékű harmonizációja, amely az Unió állampolgárai számára a határokon átnyúló ügyletek esetében is a magas szintű biztonságot és jogvédelmet tesz lehe-

¹⁵ MISKOLCI BODNÁR – SÁNDOR 2010, 22. o.

tővé.¹⁶ A szerződési jog harmonizálása elengedhetetlen az egységes európai piac megfelelő működése szempontjából, ahol az eltérő tagállami jogok miatt európai szinten kialakult kereskedelmi korlátok és piaci torzulások felszámolása érdekében létfontosságú a főbb vonalakban egységes szabályozási koncepció.¹⁷ Erre nyújt megoldást az új közös európai adásvételi jog rendeletről szóló javaslat.

Hazánkban az új Polgári Törvénykönyv Bizottsági Javaslat¹⁸ is előremutatóan rendezi a fogyasztók helyzetét. E szabályok közé taroznak például: a fogyasztóval szembeni többletkövetelés szerződéses tartalommal válása című rész; a semmisségi szabályok között a fogyasztói jogot csorbító feltételek, a tisztességtelen kikötést részletező szabályok; a fogyasztó által vállalt kezesség esete és a fogyasztó által vállalt garancia is.

Felhasznált irodalom

FAZEKAS Judit: Fogyasztóvédelmi jog. Complex Kiadó, Budapest, 2007

MISKOLCI BODNÁR Péter – SÁNDOR István: A fogyasztóvédelmi jog magyar szabályozása. Patrocinium, Budapest, 2010

KADNER GRAZIANO, Thomas – BÓKA János: Összehasonlító szerződési jog. Complex Kiadó, Budapest, 2010

VÉKÁS Lajos: Az új Polgári Törvénykönyv elméleti előkérdései. HVG-ORAC, Budapest, 2001

VÉKÁS Lajos: Az új Polgári Törvénykönyv Bizottsági Javaslat magyarázatokkal. Complex Kiadó, Budapest, 2012

VÉKÁS Lajos: Szakértői Javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez. Complex Kiadó, Budapest, 2008

¹⁶ FAZEKAS 2007, 20. o.

¹⁷ KADNER GRAZIANO – BÓKA 2010, 69. o.

¹⁸ VÉKÁS 2012, 380. o.